

1

Ekstern skolevurdering

Innblikk i doktorgradsprosjektet:

Skolevurdering og ledelse.

Anne Berit Emstad
Program for lærerutdanning
NTNU
Oslo, 30. mai 2011

Utfordringen jeg fikk... rammen for innlegget.

- Hvordan følger skoleeier opp ekstern vurdering?
 - Varierende, men i hovedsak er oppfølgingen preget av byråkratisk ansvarssplikt fra skoleeier side (Artikkel 2)
- Hva slags rolle har og bør skoleeier ha i forkant og i etterkant av en ekstern vurdering?
 - Bærer preg av å være en kontrollerende skoleeier som får informasjon gjennom rapportering og styringsdialoger (Artikkel 2 og Vitenskapsteori paper)
 - Bør inngå i en tosidig dialog både før og etter skolevurderingen (Artikkel 2)
- Hva sitter rektor igjen med?
 - Et utgangspunkt for rapportering og skoleutvikling (Artikkel 1 og 2)
 - En mulighet til å lede læring og være lærende leder (Artikkel 2 og 3)
- På hvilken måte er ekstern vurdering et verktøy for skoleutvikling for skolen spesielt og kommunen generelt?
 - Et verktøy som gir informasjon om skolens ståsted og behov for forbedring, et grunnlag for refleksjon over egen læring og veien videre, og et utgangspunkt for dialog mellom skole og skoleeier om behov for kompetanse og eventuell ekstern bistand (Artikkel 2)

Phd-arbeidet

- Artikkel 1: The principal's role in the post-evaluation process.
 - How does the principal engage in the work carried out after the school has been evaluated?
- Artikkel 2: The role of leadership in evaluation utilization
- Artikkel 3: Skolevurdering som accountability.
 - Hvordan forholder rektor seg til bruk av skolevurdering i spenningsfeltet mellom intern utvikling og ekstern kontroll
- Artikkel 4: How is external evaluation for learning enacted through leadership.

Kasus studie

Skole 1 og 6

Ekstern vurdering, Hardanger Voss modellen. Deltakere i nettverk der skolevurdering er en del av kommunenes kvalitetsvurderingssystem.

Skole 2 og 3

Ekstern vurdering i oppstarten av prosjekt. Deltakere i Fra ord til handling. Ekstern vurdering i regi Utdanningsdirektoratet.

Skole 4 og 5

Egen vurdering. Vurdering av egen undervisning, KIS. Skolene mottok økonomiske ressurser til gjennomføring av vurderingen som deltakere i Fra ord til handling.

Data samlet inn 6 mnd etter at vurderingen var gjennomført.

Om modellen...

"Det er en vurderingsmodell som setter i gang prosesser. Den er inspirerende. Det kommer noen og ser på skolen, noen utenfra, og det i seg selv er inspirerende. Det kommer noen som kjenner, som har forståelse for jobben din. Vi har jo hatt noen andre tilsyn – der det ikke har vært skolefolk som har kommet, og det blir litt hoderystende, det er ikke direkte motiverende å ta fatt på det arbeidet i ettertid,.. Selv om det ikke er direkte sammenlignbart mandat.. Men det kommer folk som forstår, som det var når de la frem rapporten, husker ikke akkurat hva det var, men de trakk fram noe, som de sa..."at det var lurt, det skal vi ta med oss tilbake", det er også motiverende å høre... det viser at vi har en felles plattform.

Selv om vi kunne være uenig i noe av det de pekte på, som dette med data, men de trekker det frem, sier noe om hvordan de tenker det skal brukes, så er også greit, det at det kommer noen å bryter deg litt, bryter mot det du mener.. Det at de har en erfaringsbakgrunn, de har en tyngde i det i de sier, det at de sier i fra. Det er også lettere å ta til seg ting, det er spisset og ikke overfladisk som det gjerne blir når det kommer noen som ikke forstår seg helt på det de har kommentert." Inspektør skole 4

Byråkratiske accountability system	Rektor	Profesjonelle accountability system
	Midtbygda	
	Vestbygda	
	Bynær	
	Syrbynær	

- Stein (2002) hevder at skolevurdering bør være en tosidig og gjensidig prosess der skolene og kommunen benytter den kunnskapen de får til å se på hvilke ressurser, kunnskap og støtte som trengs for å forbedre undervisning og læring i skolen.
- Det hevdes at der indre ansvarlighet styrer bruk og oppfølging av skolevurdering kan skolevurdering blir en drivkraft i skolens profesjonelle utvikling og gi informasjon til det overordnede nivå om skolenes ståsted og behov (MacBeath, 2005; Firestone & Shipps, 2005; Simones, 2002).

Undersøkelse og kunnskapsbygging

Konklusjon

Funn i studien viser at det er mulig for rektor å forholde seg til dette spenningsfeltet ved å balansere profesjonell og byråkratisk ansvarsplikt, dette alene trenger likevel ikke være tilstrekkelig for at skolevurdering skal fungere som accountability.

Min funn viser videre at skolene ikke uten videre bedriver skolevurdering god nok til å imøtegå krav og forventninger fra ulike accountability systemer. Dette kan skyldes manglende kunnskaper og kompetanse om hva dette krever av både skole og skoleleier

Funn:

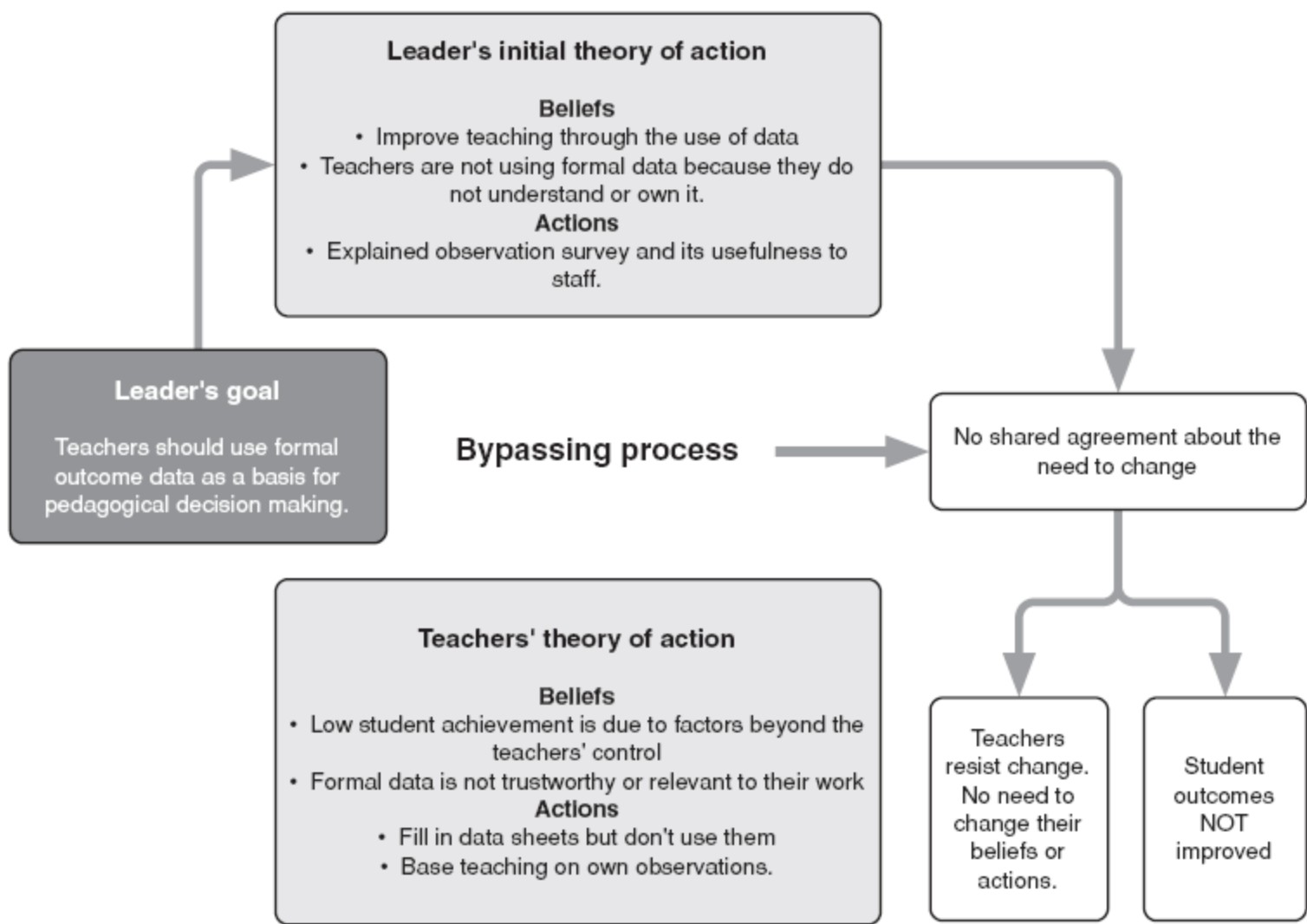
- Brukt for læring
 - (1 skole/egenvurdering)
- Brukt som grunnlag for beslutning
 - (3 skoler/ekstern vurdering)
- Ikke brukt
 - (1 skole/egenvurdering og 1 skole/ekstern vurdering)

Forklaring av funn:

Rektors betydning for bruk av skolevurdering

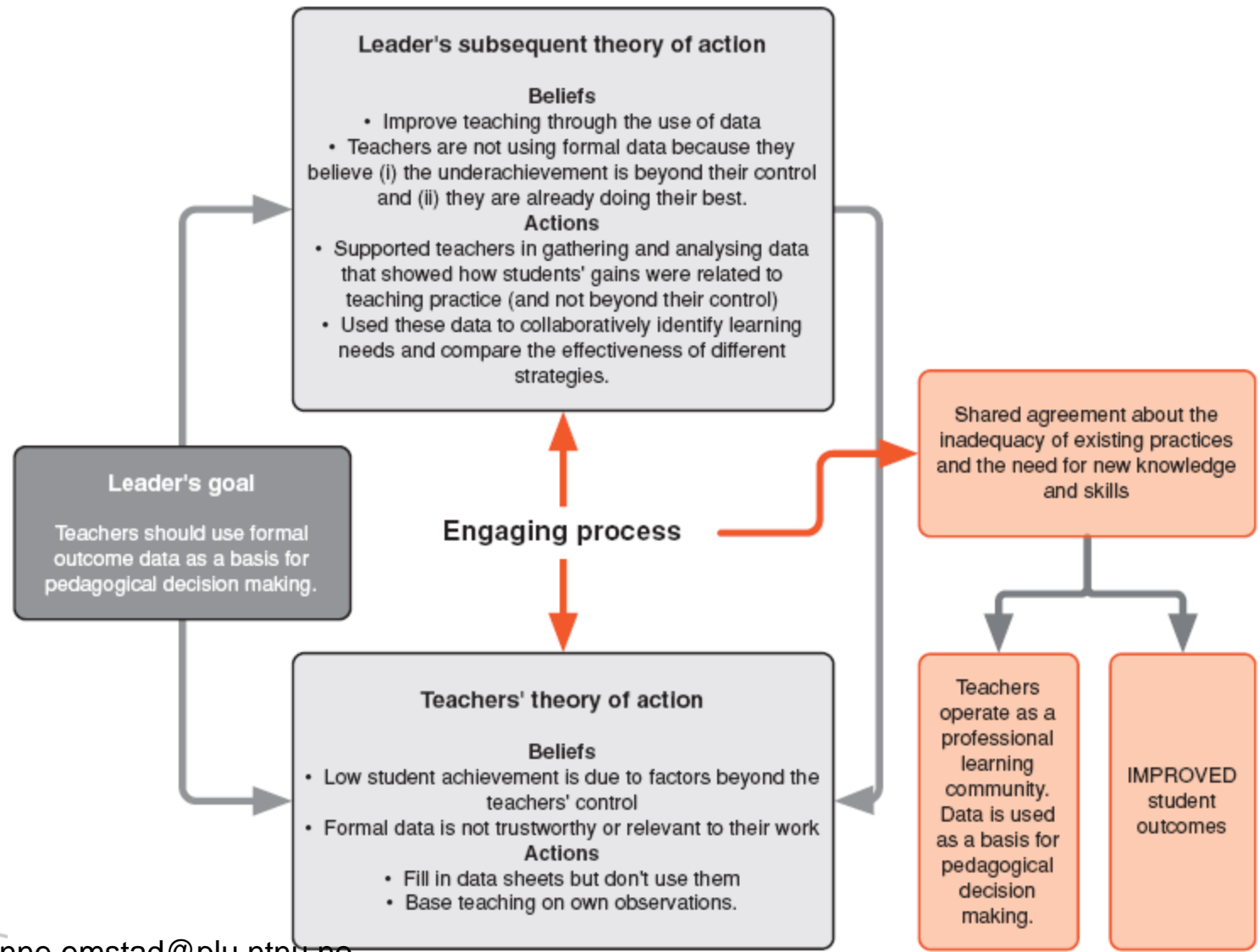
- Rektors prioriteringer
- Rektor rolle i forhold til å sette retning og følge opp arbeidet
- Å se på hvordan det ble lagt til rette for refleksjon og læring – med tanke på å bedre forstå resultatet av evalueringen.
 - (The nature of reflection and learning in understanding the result of the evaluation.)

Bypassing teachers' theory of action

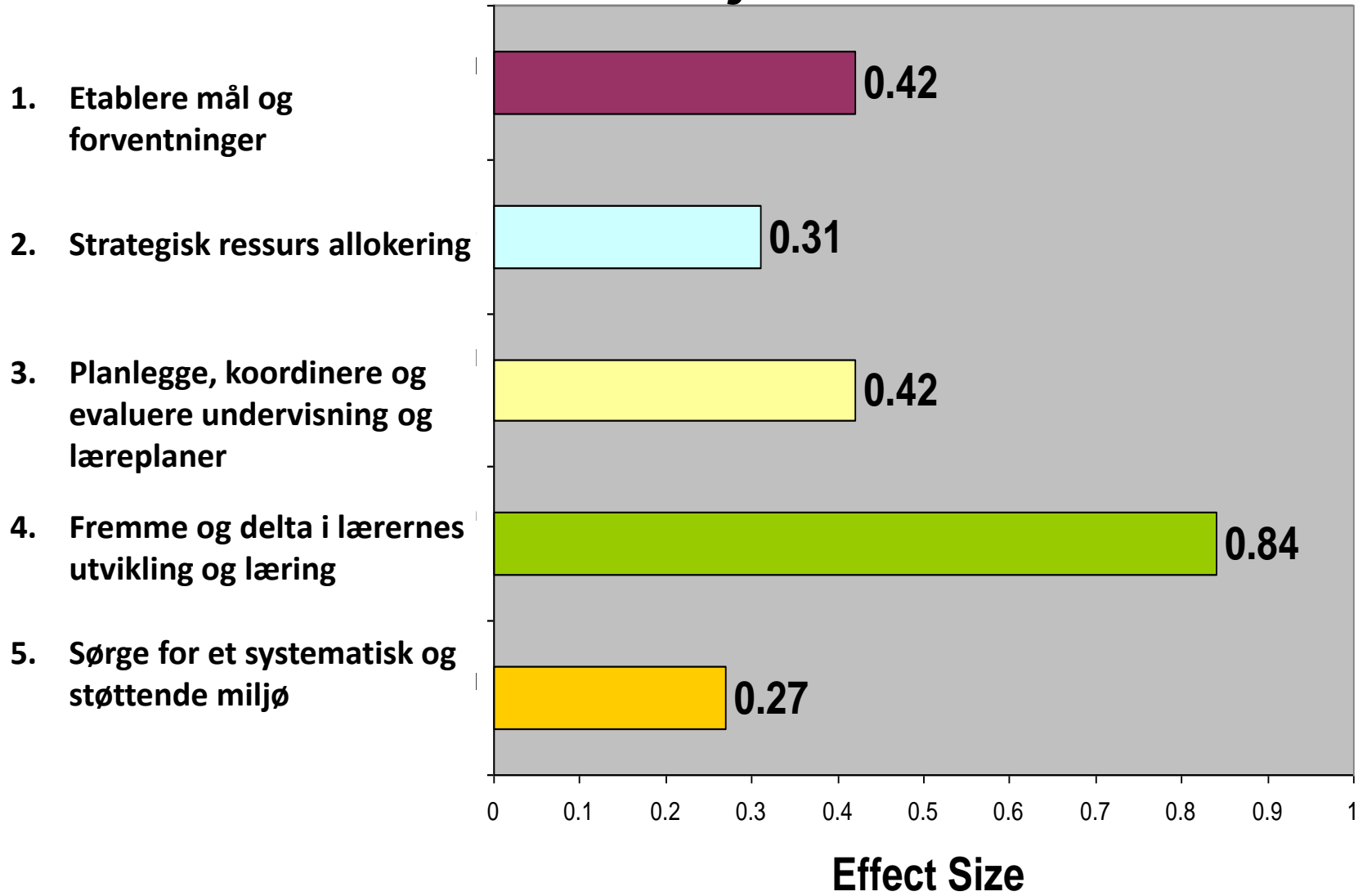
anne.emstad@plu.ntnu.no

Engaging teachers' theory of action

anne.emstad@plu.ntnu.no

Ledelses dimensjoner

anne.emstad@plu.ntnu.no

Vitenskapsteoretisk paper

- *Skolevurdering fra profesjonell refleksjon til verktøy for målstyring - et paradigmeskifte der autonomi og dannelsen er blitt borte på veien?*
 - Dette begrunnes ved å peke på et skift fra den kontinentale tradisjonen med fokus på didaktikk og dannelsen, over til en anglosaksisk tradisjon mer preget av styring og kontroll av skolevurdering.

Skolevurdering (70- 80-tallet)

- var i større grad i overensstemmelse med et fronesisk syn på kunnskap.
- det ble pekt på eleven skulle delta i skolevurdering som en del av opplæringen om det å være en del av et demokrati (NOU 1978:9).
- Skolevurderingen skulle i tillegg bidra til økt profesjonalisering gjennom vurdering og refleksjon over praksis.
- Formålet med skolevurdering sett fra et utdanningsforskning perspektiv er først og fremst legge til rette for en reflekterende organisasjon som ut fra situasjon og kontekst gjør valg som er til et beste for elevenes læring og utvikling.

Skolevurdering har endret karakter i det utdanningspolitiske perspektivet

- didaktiske refleksjon og lærernes autonomi
 - innebærer å stille seg spørsmål om hvilke valg man har gjort tidligere og hvorfor, for deretter å se hva teori, forskning sier om samme tema. Det vil videre bety å stille seg kritisk til egne valg, og være åpen for andre valg.
- målstyring og kontroll
 - behov for skoledata som kan gi myndighetene en bedre oversikt over skolens virksomhet
 - rapporteringen mellom skole og skoleeier nivå som skal sikre kunnskap om skolens og elevens utvikling og utfordringer

”Internal accountability” og skolevurdering som accountability

- Pedagogisk teori og vurdering – hånd i hånd
- Skolevurdering som en toveis prosess
- Utfordre handlingsteorier gjennom utforske egne praksis og reflektere
- Bevist egne læring
- Fra enkeltkrets læring til dobbelkretslæring

Oppsummering:

- Generelt positivt inntrykk
 - Skolene gir inntrykk av at det er positivt å bli vurdert av likemenn
 - Danner gjerne grunnlag for beslutninger om videre arbeid
 - Rektor er en sentral aktør
- Utfordring
 - I stor grad erfaringsbasert refleksjon og oppfølging
 - Krever kunnskaper og kompetanse dersom den skal bidra til dypere læring, utfordre bruksteoriene
 - Skolenivå, skoleeier nivå
 - Skoleeier nivå må i større grad ansvarliggjøres for oppfølging
- Veien videre
 - Større fokus på refleksjon og læring i oppfølgingsprosessen
 - Se praksis i sammenheng med elevenes læring
 - Knytte teori til refleksjonsprosessen
 - Skoleeier og skole – dialog og vurdering av oppfølgingsbehov